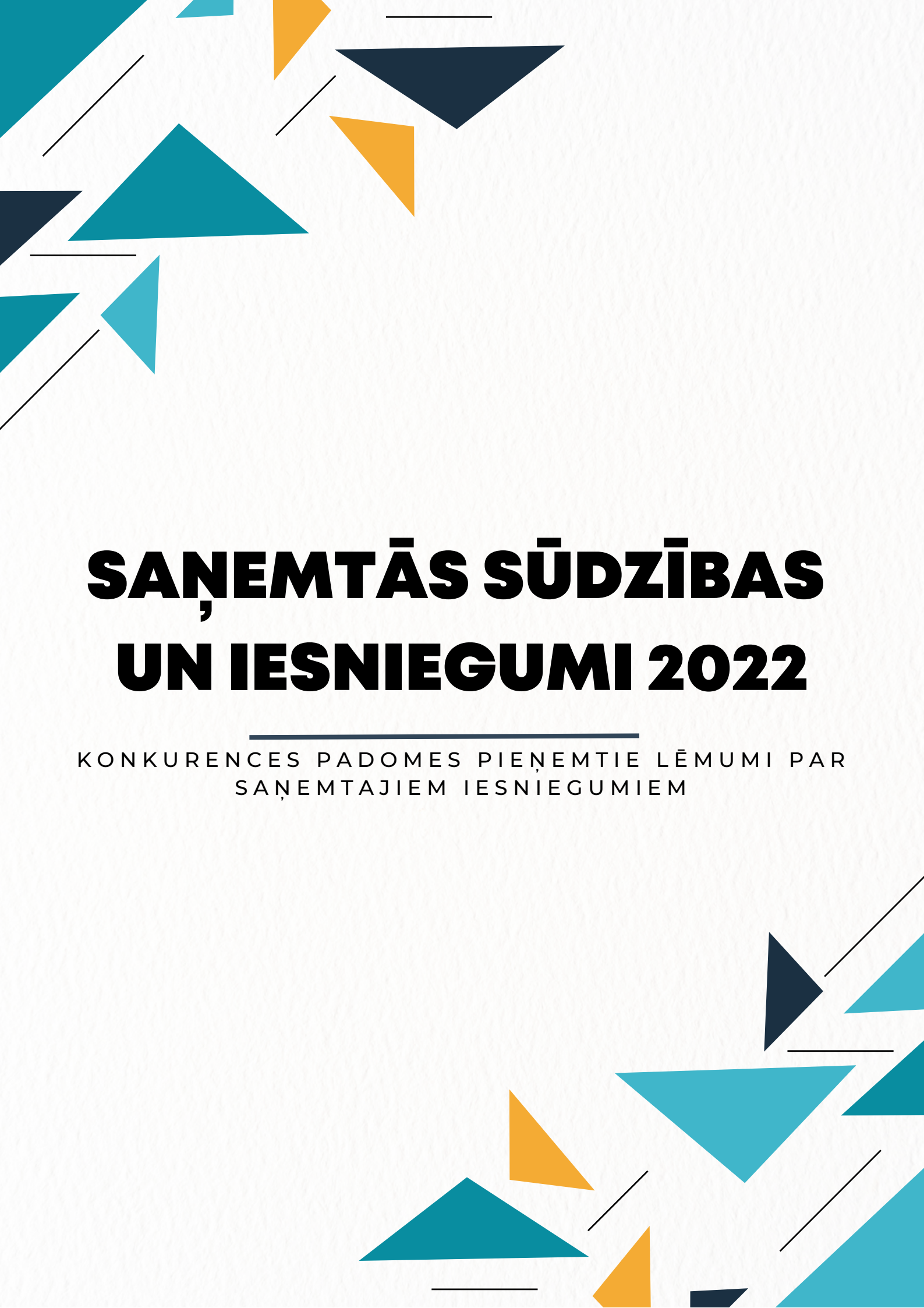

SAŅEMTĀS SŪDZĪBAS UN IESNIEGUMI 2022

KONKURENCES PADOMES PIENĒMTIE LĒMUMI PAR
SAŅEMTAJĒM IESNIEGUMIEM

Sanemtās sūdzības un iesniegumi

saņemts iesniegums
Konkurences padomē

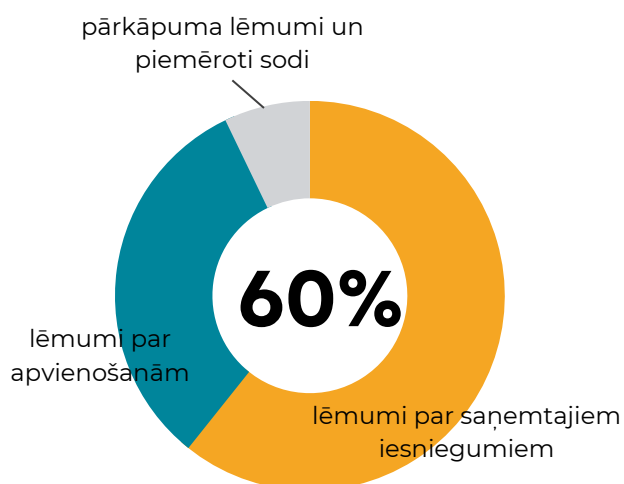
eksperti veic priekšizpēti/
situācijas analīzi

Izmantojot Lietu prioritizācijas
stratēģiju, kategorizē iesniegumus

Padome lemj, kā efektīvāk
novērst iespējamu
pārkāpumu

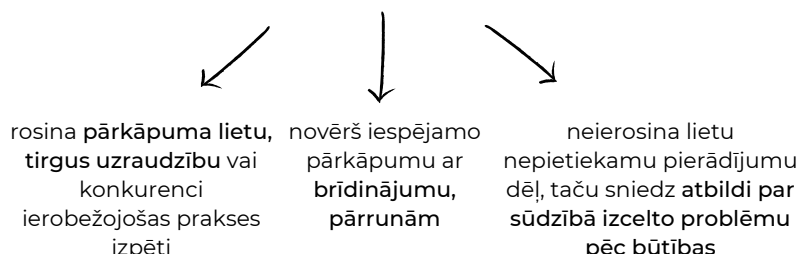
2022. gadā Padome pieņēma
**34 lēmumus par saņemtajiem
iesniegumiem**

Konkurences padomes lēmēj institūcija – Padome

KP priekšsēdētājs un četri padomes locekļi

Padomei ir pienākums pieņemt lēmumus par
iestādē saņemtajiem iesniegumiem

Sūdzības par iespējamām aizliegtām vienošanām
konkurentu starpā (kartēji)

Sūdzības par dominējošā stāvokļa
ļauņprātīgu izmantošanu

Sūdzības par iespējamām aizliegtām vienošanām
vertikālās attiecībās esošu uzņēmumu starpā

Sūdzības par konkurences neitralitātes
pārkāpumiem

Sūdzības par negodīgu tirdzniecības
praksi

Sūdzības par aizliegtām vienošanām konkurentu starpā (karteļi)

Ir aizliegtas vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā.

100%

sūdzības tieši par karteļiem
iepirkumos

AIZLIEGTS VIENOTIES PAR:

Cenām
cenas veidošanas
noteikumi

Ražošanu
apjomi,
realizācija

Tirgus sadali
teritorija, klienti

Iepirkumiem
piedalīšanās,
nepiedalīšanās,
iepirkuma noteikumi

“Ja iespējamais pārkāpums nav atkārtots un nav ietekmējis būtisku tirgus un sabiedrības daļu, iestāde piemēro **"Konsultē vispirms"** principu, pārkāpumu novēršot ar brīdinājumu bez formālas lietas ierosināšanas.

Ietekmētās nozares

ēdināšanas pakalpojumi
skolās

pašvaldības informatīvā
izdevuma piegāde

zemes mērniecība

pilsētas pasažieru
pārvadājumi ar autobusiem

elektronisko skaitītāju datu
nolasīšana un apkopošana

auto noma

logu nomaiņa

izglītošanas pasākumi
pieaugušajiem

ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI SKOLĀS

Konkurences padome saņēma sūdzības, ka ilgstoši **vienās un tajās pašās skolās ēdināšanas pakalpojumu nodrošina vieni un tie paši tirgus dalībnieki.**

KP saņēma iesniegumu par iepirkumu, kur tika norādīts uz līdzībām **trīs pakalpojumu sniedzēju piedāvājumos**, kas neliecina par piedāvājumu sagatavošanu neatkarīgi. Uzņēmumi iepirkuma dokumentācijas sagatavošanas laikā ne tikai komunicēja cits ar citu par iepirkumu, bet arī pārsūtīja cits citam iepirkuma dokumentāciju.

Pasūtītājs visātrāk var pamanīt iespējamās aizliegtas vienošanās pazīmes, tāpēc svarīgi ir ne tikai rūpīgi

BRĪDINĀTI TRĪS UZŅĒMUMI

AIZLIEGTU VIENOŠANOS PAZĪMES:

- Līdzības iesniegtajos piedāvājumos,
- Komunikācija dokumentu sagatavošanas laikā,
- Apmainīšanās ar iepirkumu dokumentāciju.

un kritiski izvērtēt jau saņemtos piedāvājumus, bet arī veicināt proaktīvi konkurenci, apzinot tirgū esošos jaunus tirgus dalībniekus, lai konkurentu loks nav noslēgts, bet paplašinās.

Saņemtās sūdzības rezultātā Konkurences padome organizēja preventīvas procedūras, izsakot **brīdinājumu trīs tirgus dalībniekiem.**

PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVĀ IZDEVUMA PIEGĀDE

Konkurences padome saņēma iesniegumu no vienas **Latvijas valstspilsētas pašvaldības par divu uzņēmumu iespējamu aizliegtu vienošanos par pašvaldības informatīvā izdevuma piegādes pakalpojuma nodrošināšanu.**

Pašvaldības izsludinātajā iepirkumā piedalījās divi pretendenti, kur viens no uzņēmumiem vēlāk savu dalību iepirkumā atsauca. Pārbaudot pretendenta piedāvājumus, pašvaldība konstatēja vairākas līdzības un sakritības, kas varētu liecināt, ka piedāvājumi nav sagatavoti individuāli un ir saskaņoti ar otru pretendentu.

Abu uzņēmumu pārstāvji tika **uzaicināti sniegt paskaidrojumus** saistībā ar radušos situāciju iepirkumā.

Konkurences padome noskaidroja, ka šāda situācija ir saistīta ar to, ka abi uzņēmumi darbojas **kopīgās telpās**, ir savstarpēji sadarbojušies iepirkuma ietvaros iepriekš, kā arī atsevišķi uzņēmumu pārstāvji ir **bijušie kolēģi.**

Tāpat tika noskaidrots, ka viena pretendenta informācija, t.sk., **sagatavotais piedāvājums konkrētajā iepirkumā bija pieejams uz kopīgā servera**, kur piekļuve ir arī otra pretendenta darbiniekiem, kas bija ļaunprātīgi izmantojuši situāciju un attiecīgos dokumentus izmantojuši un iesnieguši kā piedāvājumu attiecīgajā iepirkumā.

BRĪDINĀTI DIVI UZŅĒMUMI

AIZLIEGTU VIENOŠANOS PAZĪMES:

- Iesniegtie tehniskie piedāvājumi (apraksti) bija līdzīgi,
- Piedāvājumos skenēto lapu malām varēja redzēt identisku apakšfonu,
- Piedāvājumos iesniegtās Excel datnes "Adrešu saraksts" rekvizītos bija redzams, ka abiem pretendentiem datnes sagatavojusi persona ar vienādu lietotārvārdu "Marina" un tās izveidotas vienādos laikos,
- Piedāvājumi tika iesniegti Elektronisko iepirkumu sistēmā vienā datumā un līdzīgos laikos.

AIZLIEGTU VIENOŠANOS RISKI:

- Konkurenti izmanto kopīgas telpas,
- Iepriekšēja sadarbība citos iepirkumos,
- Uzņēmumu pārstāvji ir bijušie kolēģi,
- Iepirkumu dokumentācija pieejama uz kopīga servera, kur piekļuve ir otra uzņēmuma darbiniekiem.

ZEMES MĒRNICĪBA

Konkurences padome saņēma iepirkumu uzraudzības biroja pārsūtītu **anonīmu sūdzību**, kur sniegta informācija par iespējamu aizliegtu vienošanos **divu saistītu uzņēmumu starpā**, piedaloties iepirkumā par pasūtītāja īpašumā un tiesiskajā valdījumā esošo zemes vienību ārējo robežu uzturēšanu.

Konkurences padome secināja, ka abus piedāvājumus visticamāk ir **gatavojusi viena un tā pati persona** un abi uzņēmumi pasūtītājam nav snieguši neatkarīgi sagatavotus piedāvājumus.

BRĪDINĀTI DIVI UZŅĒMUMI

Neskatoties uz to, ka uzņēmumi savstarpēji ir saistīti, tie tomēr ir uzskatāmi par neatkarīgiem tirgus dalībniekiem Konkurences likuma izpratnē.

Nemot vērā, ka viens no uzņēmumiem ir mazs, un prakse piedalīties iepirkumos kopā kā konkurentiem ir izveidojusies nesen, Konkurences padome lēma par **prevencijas procedūras īstenošanu un brīdinājuma izteikšanu abiem uzņēmumiem**.

AIZLIEGTU VIENOŠANOS PAZĪMES:

- Saistīti uzņēmumi piedalās vienā un tajā pašā iepirkumā un piedāvājumu abiem uzņēmumiem gatavo viena un tā pati persona.

PASAŽIERU PĀRVADĀJUMI AR AUTOBUSIEM

Konkurences padome saņēma iesniegumu no **vienas valstspilsētas pašvaldības** iepirkumu komisijas par **divu pilsētas un piepilsētas pasažieru pārvadātāju** iespējamu aizliegtu vienošanos pašvaldības iepirkumā.

Konkurences padome secināja, ka abos iesniegtajos piedāvājumos ir sakritības un līdzības un ka abi iespējamie pārkāpēji tos nav sagatavojuši neatkarīgi.

AIZLIEGTU VIENOŠANOS PAZĪMES:

- Sakritības un līdzības iepirkumos.

BRĪDINĀTI DIVI UZŅĒMUMI

Iepirkuma dokumentāciju sagatavošanai abi iespējamie pārkāpēji piesaistījuši vienu un to pašu fizisko personu, kas palīdzēja piedāvājumu sagatavošanā.

Tā rezultātā Konkurences padome **brīdināja abus uzņēmumus** par aizliegtu vienošanās sekām.

AIZLIEGTU VIENOŠANOS RISKI:

- Pretendenti iepirkumu dokumentācijas sagatavošanai piesaistījuši vienu un to pašu fizisko personu.

ELEKTRONISKO SKAITĪTĀJU DATU NOLASĪŠANA UN APKOPOŠANA

Konkurences padome saņēma sūdzību no kādas **valstspilsētas kapitālsabiedrības** par iespējamu aizliegtu vienošanos **divu uzņēmumu starpā**, kas piedalījās iepirkumā, lai **nolasītu un apkopotu datus, kā arī aprēķinātu patēriņu no siltumenerģijas un ūdens elektroniskajiem skaitītājiem, kas uzstādīti pašvaldības kapitālsabiedrības apsaimniekošanā esošajās dzīvojamās mājās**.

Sniegtā informācija liecināja, ka starp diviem pretendentiem pirms piedāvājumu iesniegšanas iepirkumā notika neatļautas informācijas apmaiņa.

Nemot vērā, ka viens no pretendentiem dibināts pēc iepirkuma izsludināšanas un tam nav būtiskas ietekmes tirgu, kā arī pasūtītājs abus pretendentes iepirkumā noraidīja, Konkurences padome lēma par **prevencijas procedūras organizēšanu, kurā brīdināja abus uzņēmumus**.

AIZLIEGTU VIENOŠANOS PAZĪMES:

- Neatļautas informācijas apmaiņa.

BRĪDINĀTI DIVI UZŅĒMUMI

AUTO NOMA

Konkurences padome saņēma sūdzību no kādas pašvaldības par iespējamu aizliegtu vienošanos divu uzņēmumu starpā, piedaloties pilsētas pašvaldības iepirkumā par automašīnu nomu pasūtītāja vajadzībām.

AIZLIEGTU VIENOŠANOS RISKI:

- Kopīgi piegādātāji

BRĪDINĀTI DIVI UZŅĒMUMI UN AUTOMAŠĪNU DĪLERIS

Konkurences padome izpētes rezultātā secināja, ka sakritības un līdzības divu pretendentu piedāvājumos radušās, jo automašīnu dīleris abiem uzņēmumiem bija iedevis identiskus finanšu piedāvājumus vienam un tam pašam iepirkumam.

Ņemot vērā esošo situāciju, Konkurences padome preventīvi **izglītoja gan abus uzņēmumus, gan arī automašīnu dīleri.**

LOGU NOMAĪŅA

Konkurences padome saņēma sūdzību par divu uzņēmumu iespējamu vienošanās aizlieguma pārkāpumu, piedaloties valsts kapitālsabiedrības iepirkumā par logu bloku maiņu vairākos kapitālsabiedrības objektos Rīgā.

AIZLIEGTU VIENOŠANOS PAZĪMES:

- Sakritības abu uzņēmumu iesniegtajos pieteikumos,
- Līdzīgā veidā noformētas tehniskā un finanšu piedāvājuma tāmes,
- Pieļautas līdzīgas kļūdas.

BRĪDINĀTI DIVI UZŅĒMUMI

Ņemot vērā, ka neviens no abiem pretendentiem neatbilda izvirzītajām pieredzes prasībām un citi pretendenti iepirkumā neiesniedza piedāvājumus, iepirkuma komisija pieņēma lēmumu iepirkumu izbeigt bez rezultāta.

Ņemot vērā, ka iepirkums tika izbeigts bez rezultāta un iepirkuma summa bija neliela, kā arī netika konstatēti citi iepirkumi, kur iespējamie pārkāpēji būtu iesnieguši piedāvājumus kā konkurenti, Konkurences padome lēma **abus uzņēmumus izglītēt preventijas procedūrā.**

IZGLĪTOŠANAS PASĀKUMI VALSTS PĀRVALDES DARBINIEKIEM

Konkurences padome saņēma arī sūdzību par **biedrības un uzņēmuma darbībām**, kuri valsts pārvaldes iestādei bija snieguši, iespējams, saskaņotus piedāvājumus par **specializētu mācību nodrošināšanu valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālai pilnveidei.**

Iepirkuma rezultātā valsts pārvaldes iestāde un abi pretendenti noslēdza vispārēju vienošanos, uz kuras pamata tika noslēgti **astoņi iepirkumi** dažādu apmācību nodrošināšanai.

Izvērtējot abu pretendentu iesniegtos cenu piedāvājumus par konkrētām apmācībām, tika konstatēts, ka katrā iepirkumā **cenu piedāvājumu iesniedza tikai viens pretendents**, ar kuru likumsakarīgi tika noslēgts iepirkuma līgums. Tādējādi starp abiem pretendentiem, starp kuriem tika noslēgta vispārēja vienošanās, neveidojās konkurence.

Konkurences padome secināja, ka apstāklis, ka abi pretendenti nav iesnieguši cenu piedāvājumus visos astoņos iepirkumos neveido pazīmju un apstākļu

IZGLĪTOTA BIEDRĪBA UN UZŅĒMUMS

kopumu, kas ar augstu ticamību liecinātu par iespējamu aizliegtas vienošanās pārkāpuma esamību.

Vienlaikus netika rasts izskaidrojums, kāpēc uz katru apmācību nodrošināšanu atsaucās tikai viens pretendents, kā rezultātā abi pretendenti ieguva salīdzinoši pietuvinātu apjoma pasūtījumus.

Tāpēc Konkurences padome apstākļu noskaidrošanai **pretendentus aicināja uz tikšanos iestādē**, kurā informēja biedrību un uzņēmumu par godīgas konkurences nodrošināšanas nepieciešamību iepirkumos.

AIZLIEGTU VIENOŠANOS RISKI:

- Vispārējās vienošanās ietvaros katrs uzņēmums sagatavo pieteikumu uz atšķirīgiem iepirkumiem, vispārējās vienošanās dalībniekiem iegūstot pietuvinātu apjoma pasūtījumus.

Sūdzības par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu

Konkurences likums aizliedz lieliem, dominējošiem uzņēmumiem ar tirgus varu ierobežot vai deformēt konkurenci par sliktu patērētājiem un citiem tirgus dalībniekam.

Uzņēmums drīkst būt liels

Nedrīkst izmantot to, ka ir liels

AIZLIEGTS

Atteikums slēgt darījumu

Nevienādi nosacījumi ekvivalentos darījumos

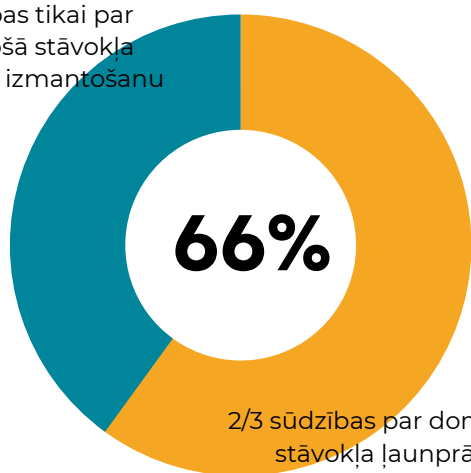

Netaisnīgu noteikumu uzspiešana

Preču sasaistīšana

1/3 sūdzības tikai par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu

2/3 sūdzības par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un aizliegtu vertikālu vienošanos

Ietekmētās nozares

autoratlīdzība par mūzikas atskaņošanu

militāro preču izplatīšana

speciālās tehnikas remonta pakalpojumi

“Starp uzņēmumiem, kas pārstāv atšķirīgus ražošanas vai izplatīšanas līmeņus (piemēram, ražotājs un vairumtirgotājs vai vairumtirgotājs un mazumtirgotājs) var pastāvēt vertikāla aizliegta vienošanās.”

Konkurences padome saņēma iesniegumu no viesnīcas, kurā tika lūgts pārbaudīt, vai **mūzikas atskaņošanai noteikto atlīdzības tarifu aprēķināšanas kārtība ir korekta** un vai izpildītāju un fonogrammu producentus pārstāvošā organizācija, piemērojot tarifu, kuru pamatojošie kritēriji pirmšķietami nav uzskatāmi par objektīvi pamatotiem un nepieciešamiem, **ļauņprātīgi neizmanto savu dominējošo stāvokli**.

Izpildītāju un fonogrammu producentus pārstāvošā organizācija ir **dominējoša stāvoklī blakustiesību pārvaldīšanas tirgū Latvijas teritorijā**.

Tādējādi tai ir pienākums piemērot taisnīgus un pamatotus maksājumus saviem klientiem.

Līdz ar to pēc paplašinātas izpētes Konkurences padome secināja, ka vairāki izpildītāju un fonogrammu producentus pārstāvošās organizācijas izstrādātajā metodoloģijā "Publiskais izpildījums – Maksājamās atlīdzības lielumu noteikšanas pamatojums, ietekmējošie faktori un metodoloģija" iekļautie **kritēriji nav attiecināmi**.

Tādējādi Konkurences padome prevencijas procedūras ietvaros, nosūtot vēstuli organizācijai, **lūdz pārskatīt kritērijus atlīdzības maksas noteikšanai** kategorijā "Viesnīcu istabas", t.sk. piemērojamās atlaides, piemērojot tikai tādus kritērijus, kas ir saistīti ar mūzikas radīšanas un mūzikas patēriņa apjomu un izmaksām.

Kritērijiem jābūt objektīvi pamatotiem un, lai nodrošinātu atbilstošu kritēriju izstrādi, ir nepieciešams konsultēties ar nozares pārstāvjiem.

SŪDZĪBA PAR:

- **Dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu**

netaisnīga un nepamatota maksājumu piemērošana klientiem

PIEMĒROTA PREVENCIJAS PROCEDŪRA

Konkurences padome saņēma sūdzību, ka **zemūdens lokācijas ierīces izplatīšanas ķēdē iesaistītie uzņēmumi atsakās sadarboties ar vienu konkrētu tirgus dalībnieku**, kas nodarbojas ar dažādu specializēto preču vairumtirdzniecību. Par minēto situāciju uzņēmums iesniedza sūdzību Konkurences padomē.

Pat ja uzņēmumam, kurš atteicies sadarboties ar sūdzības iesniedzēju, tiktu konstatēts dominējošais stāvoklis konkrētajā tirgū, KP iesniegumā izklāstītajās darbībās nesaskatītu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, jo preču ekskluzīva izplatīšana noteiktā teritorijā ir atļauta.

Vienlaikus iesniegumā izklāstītie apstākļi liecināja, ka uzņēmumu vidū, kas atteikušies sadarboties ar iesnieguma iesniedzēju, **varētu būt notikusi vienošanās ierobežot pasīvo tirdzniecību**, kas izpaudusies kā paralēla preču importa ierobežošana. Konkurences tiesībās ir aizliegts piemērot ierobežojumus citiem tirgus dalībniekiem veikt pasīvo pārdošanu ekskluzīvās teritorijās vai konkrētām klientu grupām, ko piegādātājs rezervējis sev vai piešķīris citam pircējam. Tas nozīmē, ka jebkurš uzņēmums var nodrošināt pārdošanu pēc individuālu klientu pieprasījumiem vai arī jebkādos citos gadījumos, kad pārdošanas darījums nav ticis iniciēts, aktīvi vēršoties pie konkrētā klienta, klientu grupas vai teritorijas.

SŪDZĪBA PAR:

- **Dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu**

atteikšanās sadarboties

Vienlaikus Konkurences padome konstatēja, ka zemūdens lokācijas ierīce ir divejāda lietojuma prece, kuras aprīte tiek kontrolēta, proti, tās aprīte nenotiek brīvi. Tāpēc, Konkurences padomes ieskatā, **ir pieļaujams, ka militāra lietojuma preču ražotāji ierobežo uzņēmumu loku, kas preces drīkst izplatīt**, tādējādi novēršot bažas, ka tās varētu nonākt aizliegtajās valstīs. Tāpat iesniegumā izklāstītajos apstākļos **ir konstatēts viens izolēts gadījums**, kurā uzņēmumi ir, iespējams, vēlējušies ierobežot paralēlu preces importu.

Lai novērstu arī šīs bažas, Konkurences padome preventīvi **informēja zemūdens lokācijas ierīces izplatīšanas ķēdē iesaistīto uzņēmumu**, ka norāde uz paralēla importa ierobežošanu var izpausties kā rakstisks aicinājums ierobežot tirdzniecību un iesniegumā izklāstītās darbības rada risku konkurences tiesību pārkāpumam, kā arī aicinājusi uzņēmumu ievērot godīgas konkurences principus turpmākajās darbībās.

SŪDZĪBA PAR:

- **Aizliegtu vertikālu vienošanos ierīces izplatīšanas ķēdē iesaistīto uzņēmumu vidū**

vienošanās ierobežot pasīvo tirdzniecību, kas izpaudusies kā paralēla preču importa ierobežošana

IZGLĪTOTI PRECES IZPLATĪŠANAS ĶĒDĒ IESAISTĪTIE UZŅĒMUMI

SPECIĀLĀS TEHNIKAS REMONTA PAKALPOJUMI

Kravas transporta, autobusu un speciālās tehnikas remontētājs Latvijā iesniedza sūdzību Konkurences padomē par citu uzņēmumu, kurš ir izmantojis, ka ir **ražotāja ekskluzīvs, remontdarbos nepieciešamās datordiagnostikas izplatītājs Latvijā, un ilgstoši kavējās sniegt servisa pakalpojumu ar konkrētu datordiagnostikas iekārtu.**

Attiecībā par Konkurences likuma 13. panta piemērošanu, KP secināja, ka kravas transporta, autobusu un speciālās tehnikas remontētājs **neatrodas dominējošā stāvoklī**, jo šajā tirgū darbojas liels skaits citu uzņēmumu, kas hidrauliskajiem augstas veiktspējas celtniem spēj nodrošināt remonta un apkopes pakalpojumus.

Lai gan šim uzņēmumam kā ražotāja oficiālajam pārstāvim ir pieeja konkrētai programmatūrai, kas uzņēmumam ļauj veikt specifiskas manipulācijas ar celtni, tomēr citi uzņēmumi, kas nodrošina līdzīgus pakalpojumus, spēj ierobežot tā tirgus varu remonta un apkopes pakalpojumu sniegšanas tirgū. Līdz ar to šis uzņēmums nespēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, kas attiecīgi ir priekšnoteikums, lai Konkurences padome konstatētu kāda uzņēmuma atrašanos dominējošā stāvoklī.

Konkurences padome konstatēja, ka ietekmētais tirgus ir hidraulisko celtnu pēcpārdošanas remonta un apkopes tirgus vismaz Latvijas teritorijā, neizslēdzot, ka tā ģeogrāfiskas robežas varētu būt plašākas. Tādējādi KP secina, ka speciālās tehnikas remontētāja **tirgus daļa pēcpārdošanas tirgū nepārsniedz trešdaļu tirgus**. Līdz ar to šī uzņēmuma un ražotāja vienošanās par tiesībām pārdot ražotāja produkcijas rezerves daļas un izmantot konkrēto programmatūru Latvijas teritorijā ir atbrīvojama no Konkurences likuma 11. panta noteiktā vienošanās aizlieguma.

SŪDZĪBA PAR:

- **Dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu** ilgstoši kavējas sniegt servisa pakalpojumu ar konkrētu datordiagnostikas iekārtu

KONKURENCES PADOME KONSTATĒJA:

- speciālās tehnikas remontētājs neatrodas dominējošā stāvoklī, līdz ar to rīcība nevar tikt vērtēta kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana

Vienlaikus Konkurences padome apzinās, ka atsevišķa produkta, piemēram, programmatūras nodrošinājuma sasaiste ar pēcpārdošanas tirgu var ietekmēt patērētājus, piemēram, klienti noteiktos gadījumos ir spiesti izmantot tikai viena uzņēmuma piedāvātos remonta un apkopes pakalpojumus. Līdz ar to, ja remonta sniegšana no speciālās diagnostikas programmatūras nodrošinājuma turētāja puses tiek ierobežota, **tas negatīvi var ietekmēt patērētāju labklājību.**

Tā rezultātā Konkurences padome **veica prevenciju un sazinājās ar ražotāju un uzņēmumu**, kas kavējās sniegt remonta pakalpojumus ar konkrētu datordiagnostikas iekārtu, lai uzņēmumiem skaidrotu preces ekskluzīvās izplatīšanas būtību, kā arī iesniegumā izklāstīto darbību potenciālos riskus un sekas, vienlaikus aicinot minētos uzņēmumus ievērot godīgas konkurences principus turpmākajā uzņēmumu darbībā.

Tāpat Konkurences padome **ir informējusi speciālās tehnikas remontētāju**, ka jebkāda vienošanās par informācijas apmaiņu par dalību iepirkumos ar citiem tirgus dalībniekiem ir aizliegta saskaņā ar konkurences tiesībām.

SŪDZĪBA PAR:

- **Vertikālu vienošanos starp ražotāju un ekskluzīvo izplatītāju, kas kavējas sniegt pakalpojumu**

KONKURENCES PADOME KONSTATĒJA:

- speciālās tehnikas remontētāja tirgus daļa pēcpārdošanas tirgū nepārsniedz trešdaļu tirgus. Līdz ar to šī uzņēmuma un ražotāja vienošanās par tiesībām pārdot ražotāja produkcijas rezerves daļas un ekskluzīvi izmantot konkrēto programmatūru Latvijas teritorijā ir atbrīvojama no Konkurences likuma 11. panta noteiktā vienošanās aizlieguma.

**IZGLĪTOTS RAŽOTĀJS UN UZŅĒMUMS,
KAS KAVĒJĀS SNIEGT REMONTA
PAKALPOJUMU**

Sūdzības par konkurences neitralitātes pārkāpumiem

Publiskām personām – valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī to piederošām kapitālsabiedrībām – ir aizliegts kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci. Aizliegums stājas spēkā no 2020. gada 1.janvāra un ir noteikts Konkurences likuma 14.1 pantā.

AIZLIEGTS:

Publiskām personām – valstij, pašvaldībām un to piederošām kapitālsabiedrībām

diskriminēt tirgus dalībniekus, radot **nevienlīdzīgus** konkurences apstākļus

radīt **priekšrocības kapitālsabiedrībām**, kurās publiskai personai ir tieša vai netieša ietekme

īstenot darbības, kuru dēļ citi tirgus dalībnieki ir **spiesti atstāt tirgu** vai kuru dēļ tiek apgrūtināta potenciālo uzņēmumu iekļūšana vai darbība tirgū.

Lai novērstu konkurences neitralitātes pārkāpumu:

1

Konkurences padome veic pārrunas ar publisko personu vai tai piederošo kapitālsabiedrību

2

Ja pārrunas ir nesekmīgas, Konkurences padome attiecībā uz kapitālsabiedrībām var turpināt pārkāpuma lietas izmeklēšanu, pieņemot lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu

Ietekmētās nozares

100%

nepilnības novērstas ar pārrunu procedūru

informatīvie izdevumi

namu apsaimniekošana

sabiedriskā ēdināšana

REKLĀMAS IZVIETOŠANA VALSTS IZDEVUMOS

Konkurences padome saistībā ar iespējamu konkurences **neitralitātes neatbilstību vērtēja sūdzību par Latvijas Republikas oficiālā izdevēja VSIA "Latvijas Vēstnesis" rīcību.**

Izdevums izvietoja sava žurnāla "Jurista Vārds" komerciāla rakstura reklāmu savās uzturētajās tīmekļu vietnēs www.likumi.lv un www.lvportals.lv, savukārt citiem reklāmas tirgus dalībniekiem reklāmas izvietošana šajās tīmekļa vietnēs nebija pieejama. Tādējādi tika **radītas priekšrocības** VSIA "Latvijas Vēstnesis" izdotajam žurnālam "Jurista Vārds".

Veikto **pārrunu rezultātā tika panākta vienošanās**, ka VSIA "Latvijas Vēstnesis" tās uzturētajās tīmekļa vietnēs www.likumi.lv un www.lvportals.lv turpmāk neizvietos žurnāla "Jurista Vārds" komerciāla rakstura reklāmas paziņojumus.

Tā rezultātā neatbilstība tika novērsta un nebija nepieciešams turpināt lietas izpēti, lai lemtu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu.

KONKURENCES NEITRALITĀTES PĀRKĀPUMS

- Nevienlīdzīga attieksme un priekšrocību radīšana sev

PĀRRUNU REZULTĀTĀ NOVĒRSTA NEPILNĪBA

NAMU APSAIMNIEKOŠANA

Konkurences padome saņēma sūdzību par SIA "Liepājas namu apsaimniekotājs" rīcību, kad pašvaldības kapitālsabiedrība dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumā, kas atrunā lēmuma pieņemšanu par dzīvojamās mājas pārvaldnieka maiņu, paredzēja stingrākas prasības nekā to paredz Dzīvokļa īpašuma likums.

Konkurences padome konstatēja, ka līgumā iekļautie noteikumi **apgrūtinā citu tirgus dalībnieku**, kas sniedz dzīvojamo māju pārvaldības pakalpojumus Liepājā, **darbību tirgū**, jo ir nepamatoti **kavētas patērētāju tiesības atteikties no SIA "Liepājas namu apsaimniekotājs" sniegtajiem pakalpojumiem par labu citiem pakalpojuma sniedzējiem.**

Papildus arī Patērētāju tiesību aizsardzības centrs puda viedokli, ka līgumā iekļautie noteikumi bija uzskatāmi par netaisnīgiem.

Līdz ar to Konkurences padome secināja, ka SIA "Liepājas namu apsaimniekotājs" rīcība neatbilst Konkurences likuma 14.1 pantam, kas cita starpā aizliedz publiskām personām veikt darbības, kas apgrūtinā citu tirgus dalībnieku darbību tirgū.

Pirms lietas ierosināšanas jau sākotnējā informācijas ieguves stadijā SIA "Liepājas namu apsaimniekotājs" informēja Konkurences padomi, ka tā **apņemas netaisnīgos noteikumus nepiemērot** ne esošajos līgumos, kad tiks lemts par dzīvojamo māju pārvaldnieku maiņu, ne arī iekļaut šīs normas no jauna slēgtajos pārvaldīšanas līgumos, tādējādi konkurences neitralitātes neatbilstība tika novērsta pārrunu ceļā.

KONKURENCES NEITRALITĀTES PĀRKĀPUMS

- Apgrūtinā citu tirgus dalībnieku darbību tirgū

PĀRRUNU REZULTĀTĀ NOVĒRSTA NEPILNĪBA

SABIEDRISKĀ ĒDINĀŠANA

Pārskata periodā Konkurences padome vērtēja Jūrmalas pašvaldības **saistošos noteikumus par ielu tirdzniecības organizēšanas un sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniegšanas atļaujas saņemšanas kārtību**, kas paredzēja ierobežojumus sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniegšanai no pārvietojamā tirdzniecības treilera, atļaujot tos tikai ārpus centra rajona un ne tuvāk par 400 metriem no jebkura cita sabiedriskās ēdināšanas uzņēmuma.

Konkurences padomes ieskatā, pašvaldības iecere liegt tirgus dalībniekiem tiesības veikt uzņēmējdarbību, izmantojot tirdzniecības treilerus tuvāk kā 400 metru attālumā no jebkura cita sabiedriskās ēdināšanas uzņēmuma, bija saskatāma neatbilstība Konkurences likuma 14.1 panta pirmajā daļā ietvertajam konkurences neitralitātes principam.

Jūrmalas valstspilsētas administrācija, ņemot vērā **pārrunu ietvaros** izteiktos priekšlikumus, **ir izstrādājusi jaunus Jūrmalas domes saistošos noteikumus**, kas paredz novērst Konkurences padomes norādītās neatbilstības.

KONKURENCES NEITRALITĀTES PĀRKĀPUMS

- Apgrūtinā citu tirgus dalībnieku darbību tirgū

PĀRRUNU REZULTĀTĀ NOVĒRSTA NEPILNĪBA

Sūdzības par negodīgu tirdzniecības praksi

2021. gada 1. novembrī spēkā stājās Negodīgas tirdzniecības prakses aizlieguma likums (NTPAL), kura mērķis ir aizliegt negodīgas tirdzniecības praksi visā lauksaimniecības un pārtikas preču piegādes ķēdē, kā arī ierobežot nepārtikas preču mazumtirgotāju iepirkuma varas izmantošanu pret piegādātājiem.

MELNAIS SARAKSTS

vienmēr aizliegtās prakses tirdzniecībā:

veikt vienpusējus grozījumus līgumā

par sadarbību pieprasīt atlaides bez pamatojuma

noteikt netaisnīgas un nepamatotas sankcijas par līguma noteikumu neizpildi

atdot atpakaļ nepārdotās preces, izņemot nekvalitatīvās

atcelt vai mainīt pasūtījumu pēdējā brīdī

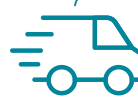
Pieprasīt maksu par preču glabāšanu, iekļaušanu sortimentā vai to, lai šādas preces būtu pieejamas tirgū
[..]

PELĒKAIS SARAKSTS

aizliegtās prakses, ja vien rakstveida līgumā nav atrunāts citādi

tiešā vai netiešā veidā pieprasīt maksāt par mārketinga aktivitātēm

tiešā vai netiešā veidā pieprasīt maksāt par loģistikas pakalpojumiem

uzspiest sadarbību ar kādu konkrētu uzņēmumu

Piemērot akcijas atlaides veicināšanas laikā nerealizētām precēm
[..]

Sūdzības iesniedzēji

zemnieku
saimniecības

100%

sūdzības par netaisnīgām un nepamatotām sankcijām par līguma noteikumu pārkāpumu

Piegādājamais produkts

lauksaimniecības
ķīmija

graudu
tirdzniecība

LAUKSAIMNIECĪBAS ĶĪMIJAS IEGĀDE UN GRAUGU PIEDĀGE

Konkurences padome saņēma divas sūdzības no zemnieku saimniecībām.

Abas zemnieku saimniecības ar uzņēmumu, par kuru iesniedza sūdzības, sadarbojās divu līgumattiecību ietvaros. Viens līgums paredzēja, ka zemnieku saimniecības iegādāsies lauksaimniecības ķīmiju no uzņēmuma, savukārt otrs līgums paredzēja, ka zemnieku saimniecības pārdos graudus tam pašam uzņēmumam.

Zemnieku saimniecības sūdzējās par iespējamu pārkāpumu, kas izpaudies kā **netaisnīgas un nepamatotas sankcijas par līguma noteikumu pārkāpumu līgumattiecībās par lauksaimniecības ķīmijas pirkšanu.**

Zemnieku saimniecības nebija noteiktā termiņā norēķinājušās ar uzņēmumu par iegādāto lauksaimniecības ķīmiju un attiecīgi uzņēmums izrakstīja rēķinu par lietošanas procentiem un līgumsodu. Saskaņā ar līgumā noteikto, par izrakstīto rēķinu apmaksas kavējumu paredzēts kavējuma līgumsods 0,2 % apmērā dienā no nesamaksātās summas. Lai arī puses līgumā bija vienojušās par minētajām sankcijām, tomēr katra sankcija bija noteikta par atsevišķa līguma noteikuma pārkāpšanu. Iesniedzēju ieskatā par vienu un to pašu nokavējuma periodu nav taisnīgi un pamatoti noteikt divas sankcijas – lietošanas procentus un līgumsodu.

KP konstatēja, ka **lauksaimniecības ķīmijas līguma ietvaros zemnieku saimniecības nav uzskatāmas par lauksaimniecības un pārtikas preču piegādātāju** NTPAL 1. panta 3. punkta izpratnē, jo konkrētajās līgumattiecībās, kuru priekšmets ir minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pirkšana no uzņēmuma, zemnieku saimniecības ir preču pircējas, ne piegādātājas. Turklāt šajās līgumattiecībās uzņēmums nav uzskatāms par nepārtikas preču mazumtirgotāju NTPAL 1. panta 5. punkta izpratnē, jo zemnieku saimniecības iegādājas lauksaimniecības ķīmiju graudu ražošanai, kā arī uzņēmums, kas tiek uzskatīts par iespējamo likuma pārkāpēju, nav uzskatāms par lauksaimniecības un pārtikas preču piegādātāju.

Tādējādi Konkurences padome secināja, ka NTPAL normas nav piemērojamas konkrētajām līgumattiecībām, un pusēm civiltiesiskais strīds jāizšķir savstarpēji.

Vienlaikus, Konkurences padome konstatēja, ka **graudu pirkuma līgumattiecībās ir piemērojamas NTPAL normas**, jo zemnieku saimniecības ir graudu piegādātājas.

Lai arī zemnieku saimniecības pēc būtības nesūdzējās par graudu pirkuma līgumā noteiktajām un no tā izrietošajām sankcijām, KP secināja, ka uzņēmuma izrakstītajos rēķinos tiek norādītas sankcijas par rēķina apmaksas kavējuma līgumsodu 0,2 % apmērā dienā no nesamaksātās summas, lai arī graudu pirkuma līgumos puses nav par šādu līgumsodu vienojušās.

Nemot vērā, ka praksē uzņēmums nekad nebija aprēķinājis minēto kavējuma līgumsodu, jo norāde tiek automātiski ģenerēta rēķina veidlapā, Konkurences padome **izteica uzņēmumam brīdinājumu par nepamatotas sankcijas piemērošanu** un, ņemot vērā apstākļus, aicināja novērst problemātiku rēķinu veidlapā.

Uzņēmums, reaģējot uz Konkurences padomes brīdinājumu, novērsa norādīto problemātiku, iekļaujoties Konkurences padomes noteiktajā viena mēneša termiņā, un sniedza Konkurences padomei detalizētu atbildi un skaidrojumu par veiktajām izmaiņām.

**BRĪDINA PAR NEPAMATOTĀM
SANKCIJĀM**

KONKURENCES PADOME

tālrunis 67282865

e-pasts: pasts@kp.gov.lv

www.kp.gov.lv

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010

